

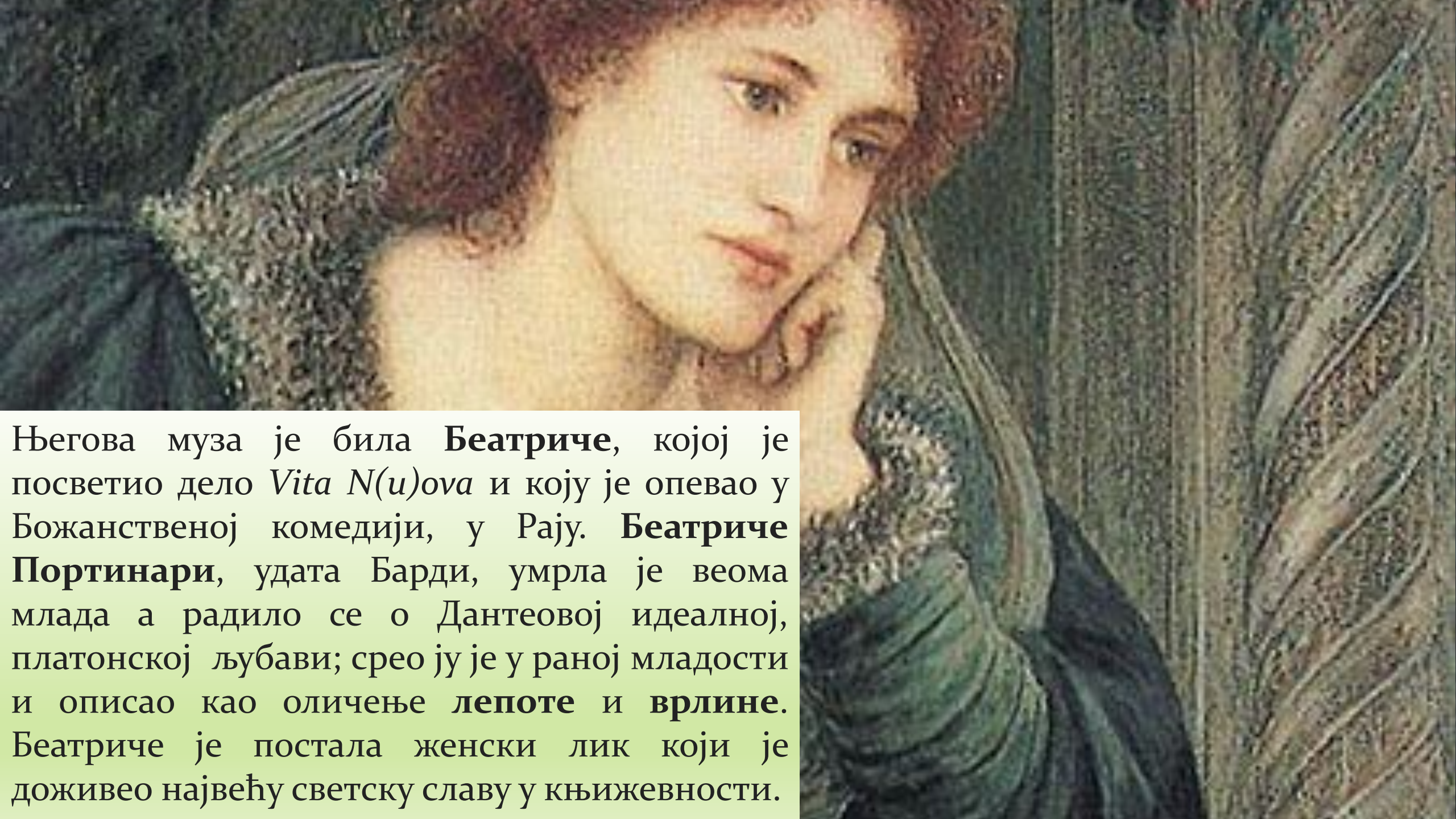
СЕДАМ ВЕКОВА ОД СМРТИ
НАЈВЕЋЕГ ИТАЛИЈАНСКОГ
КЊИЖЕВНИКА
ДАНТЕА АЛИГИЈЕРИЈА

Данте Алигијери /итал. Dante Alighieri
(Фиренца, мај/јун 1265 — Равена, 14. септембар 1321)
био је највећи италијански песник касног средњег века

Данте је припадао угледној породици и стекао је највише образовање на пољу аритметике, музике, геометрије, астрономије али и граматике, реторике и филозофије. Његова култура је обogaћена сусретима са интелектуалцима Фиренце и странцима који су боравили у граду.

Његова муза је била **Беатриче**, којој је посветио дело *Vita N(u)ova* и коју је опевао у Божанственој комедији, у Рају. **Беатриче Портинали**, удата Барди, умрла је веома млада а радило се о Дантеовој идеалној, платонској љубави; срео ју је у раној младости и описао као оличење **лепоте** и **врлине**. Беатриче је постала женски лик који је доживео највећу светску славу у књижевности.

Данте и његова жена

Својој жени, **Ђеми Донати**, са којом су његови и њени родитељи склопили предбрачни уговор када је имао само 12 година – није посветио ниједан стих нити је на било који начин писменим путем износио детаље о свом брачном животу.

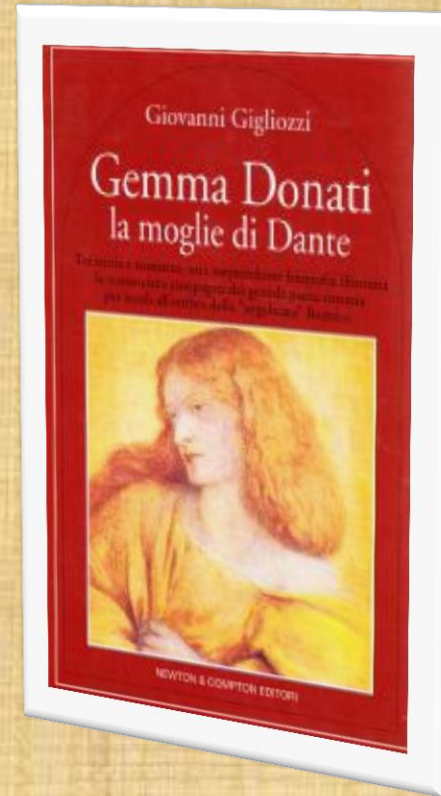

Грб породице Донати

Ђема је у браку са Дантеом добила 3 сина – Ђованија, Пјетра и Јакопа, али и једну ћерку - Антонију.

Синови Јакопо и Пјетро су постали чувари и коментатори очевог дела.

Ћерка Антонија је постала опатица, под именом Беатриче!

БОЖАНСТВЕНА КОМЕДИЈА

Његово највеће дело, *Божанствена комедија*, првобитно објављена под називом *Комедија*, касније добија епитет „божанствена“ од Бокача, те представља кулминацију средњовековног погледа на свет и основу модерног италијанског језика.

Састоји се од три дела: *Пакао*, *Чистиштите*, *Рај*. Ова „света поема“ обележила је 14. веку Италији, а сматра се и једним од највећих ремек дела светске литературе.

COMINCIA LA COMEDIA DI
dante alleghieri di fiorenze nella quale tracta
delle pene et punitioni de uitii et demeriti
et premii delle uirtu: Capitolo primo della
pma parte de questo libro loquale se chiama
inferno : nel quale lautore fa prohemio ad
tucto el tractato del libro:.

EL mezo del camin dirā uita
mi trouai pua selua oscura
che la dircta uia era smarrita
Et quanto adir q̄lera cosa dura
esta selua seluagia aspra e forte
che nel pensier renoua la paura

Tante amara che pocho piu morte
ma per tractar del ben chio uitrouai
diro dellatre cose chi uo scorte
Inon so ben ridir come uentrai
tantera pien di sonno in su quel punto
che la uerace uia abandonai
Ma poi che fui appie dum colle gionto
ladoue terminaua quella ualle
che mauea di paura el cor compuncto
Guardai in alto et uide le sue spalle
uestite gia de raggi del pianeta
che mena dritto altrui per ogni calle
Allor fu la paura un pocho cheta
che nellaco del cor mera durata
la nocte chio passi contanta pieta

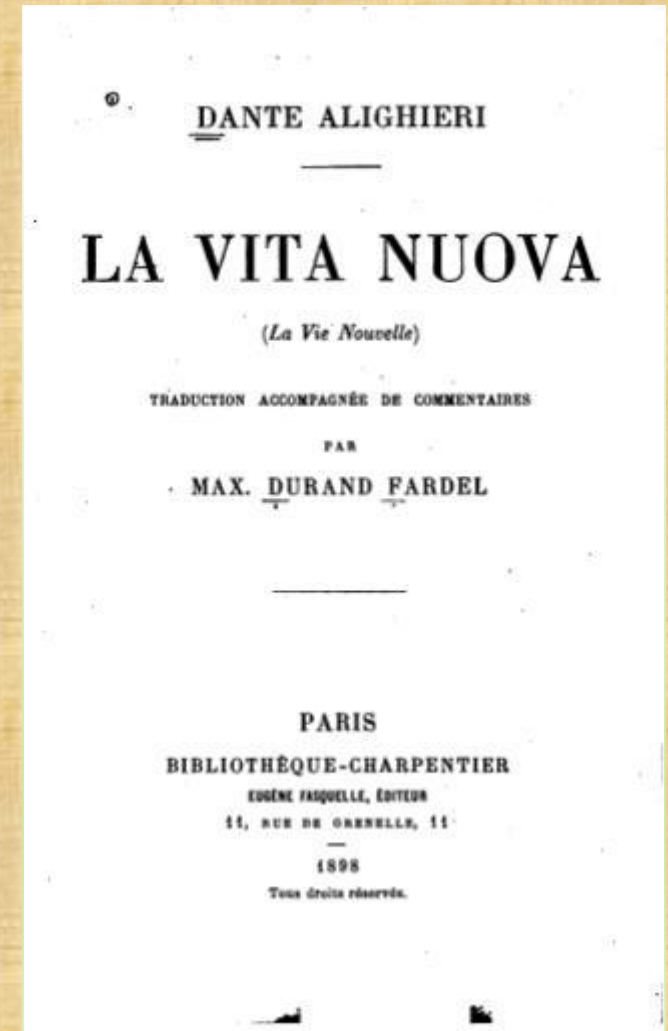

**Божанствена комедија писана је почетком 14. века,
од 1308, па све до Дантеове смрти 1321. године
као ауторова етичка и религиозна порука човечанству
за које је веровао да је огрезло у греху.**

Други Дантеови радови на италијанском језику:

- *Il Fiore* - Цвет
- *Detto d'Amore* - О љубави
- *Le Rime* - Риме
- *La Vita N(u)ova* - Нови живот
- *Il Convivio* - Гозба

На латинском језику је написао:

- **De vulgari eloquentia**
- О народном језику
- **De Monarchia** - Монархија
- **Epistole** - Писма
- **Eclogues** - Еклоге
- **Questio de Aqua et Terra**
- Питања воде и земље

Данте - бесмртни песнички геније

Дантеов утицај на италијански језик и културу је одувек био врло јак, а такав је остао целих 700 година колико их ове године славимо.

Поједини изрази које је песник користио у Божанственој комедији ушли су у италијански говорни језик и опстали до данас:

Il Bel Paese: “Леп земља”, други начин да се каже “Италија”

senza infamia: “без срама”

senza lode: “без похвале”

senza infamia e senza lode: “просечно, осредње”

Најстарија оноματοпеја италијанског језика у очуваним списима је *cricchi* (Пакао, XXII, 30), коју је песник искористио да дочара звук протицања реке под ледом.

Посебан значај Данте је имао за италијански језик. У средњем веку поезија је била писана на латинском и доступна само образованом и богатом друштвеном слоју. Данте се залагао за писање на матерњем, народном језику па је већину својих дела написао **на тосканском дијалекту**. То је за оно време било неуобичајено, али су велики песници, попут Петрарке и Бокача, одлучили да га прате. На тај начин Данте је одиграо важну **улогу у реформи језика**.

Такође је **увео** и строфу од три стиха, такозвану **терцину**.

ЗАНИМЉИВОСТИ О ДАНТЕУ

Његово право име је било:

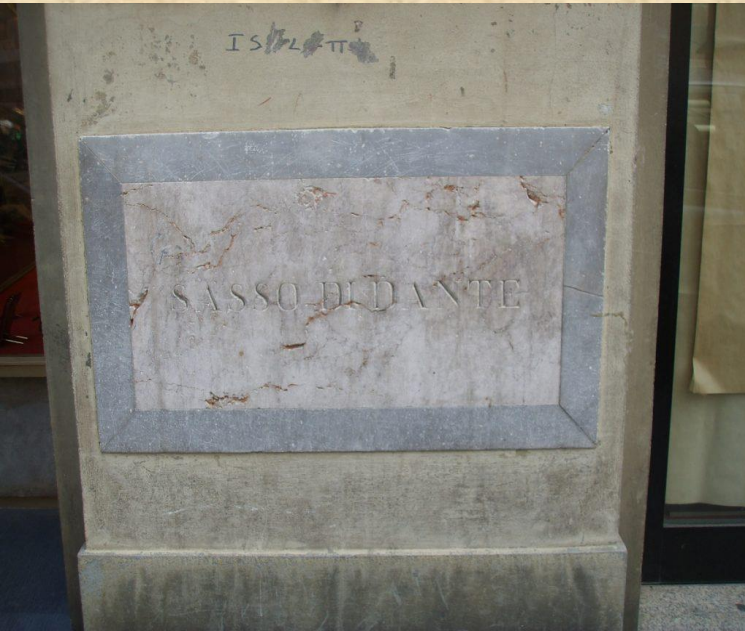
Durante Alagherii de Alagheriis,
a *Dante* је био надимак.

Ђовани Бокачо, италијански писац који је обележио епоху стваралаштва 14. века, сковао је име *Dante Alighieri*, које је преношено свим потоњим генерацијама. Бокачо је био и први у историји који је написао биографске податке о Дантеу.

ДАНТЕОВ КАМЕН – SASSO DI DANTE

подсетник на изузетну вештину памћења песника

Подизање овог камена везано је за једну анегдоту из Дантеовог живота:

Песник је волео да проводи дане гледајући подизање данашњег Дуома у Фиренци (Santa Maria del Fiore). Један пролазник, видевши га, упита га: “Данте, шта волиш да једеш?”

А он одговори: “Тврдо кувано јаје.”

Много времена касније тај пролазник опет срене Дантеа, па га изненада упита: “Са чиме?”

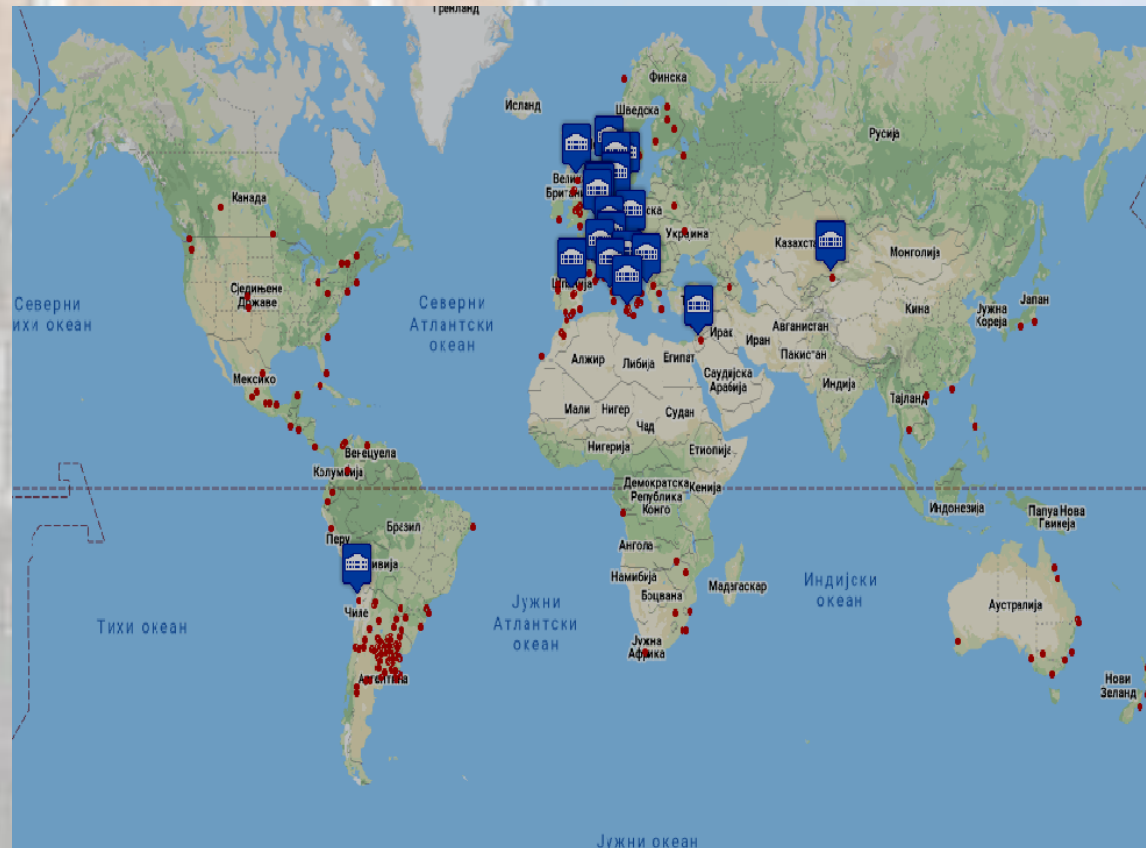
Данте му тада, без иоле оклевања, одговори: “Са сољу.”

Овај камен налази се иза Катедрале *Santa Maria del Fiore* подсећајући на Дантеово омиљено место у граду, анегдоту из његовог живота и велику посвећеност Фиренци.

SOCIETÀ DANTE ALIGHIERI

- удружење основано 1889. године с циљем да промовише италијански језик и културу у свету
- данас присутно у преко 80 земаља света.

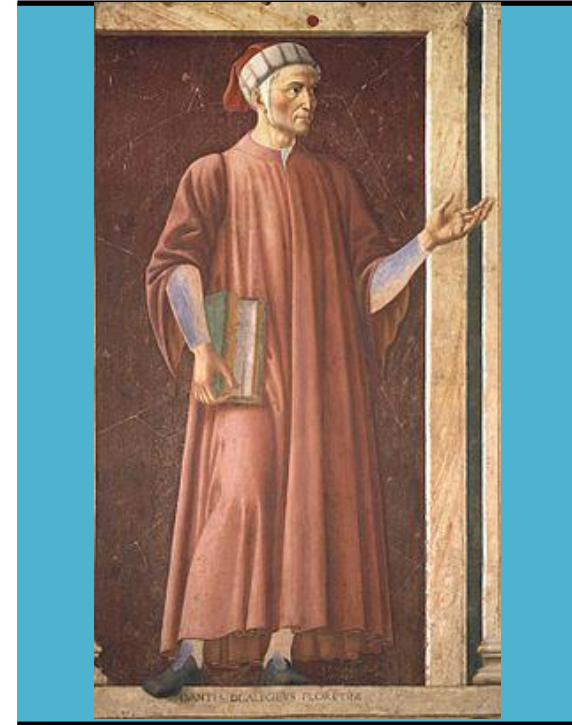

ДАН ДАНТЕА – DANTE DÌ

На предлог италијанског Министарства за културна добра и туризам **25. март** је проглашен за Дан Дантеа (Dantedì).

Министар Франческини је том приликом изјавио да Данте представља “**јединство Италије, суштину италијанског језика и саму идеју о Италији**”.

Презентацију припремиле:

мср Тамара Станић и проф. др Александра Блатешић

Хвала на пажњи